

РЕШЕНИЕ

№ 6210

гр. София, 16.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 17 състав, в публично заседание на 09.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ана Методиева

при участието на секретаря Грета Грозданова, като разгледа дело номер **12265** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 10а, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ), във връзка с чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК). Образувано е по жалба на Ш. Б. (S. B.), [дата на раждане], гражданин на Република Турция, срещу Отказ за издаване на виза № IST25022846V от 24.10.2025 г. на завеждащ Консулската служба в Генералното консулство на Република България в И., Република Турция, издаден по заявление от 05.08.2025 г. за издаване на виза за дългосрочно пребиваване тип „D“.

В жалбата се релевират доводи за незаконосъобразност на отказа поради нарушение на изискването за форма и мотивираност, допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила и неправилно приложение на материалния закон – отменителни основания по чл. 146, т. 2 – 4 АПК.

Поддържа, че посочените правни основания по чл. 10, ал. 1, т. 17 и 23 ЗЧРБ са приложени формално, без конкретни и индивидуализирани факти, от които да следва извод, че заявителят не е доказал достоверно целта и условията на пребиваването, или че е представил документ с невярно съдържание/декларирал неверни данни. Излага, че целта на престоя е ясно заявена – трудова заетост при конкретен работодател в България, като са представени изискуемите документи за визовото производство, включително такива, които са били използвани и при предходен етап на процедурата и са били годни/валидни към момента на представянето им. Счита, че отказът препятства упражняването на основни права и свободи, включително правото на труд и ефективни средства за защита, което обосновава допустимостта на съдебното оспорване по изключението на чл. 10а, ал. 4 ЗЧРБ.

Прави искане за отмяна на отказа и връщане на преписката за ново произнасяне. Претендира

разноски по делото.

Ответникът - завеждащ Консулската служба в Генерално консулство на Република България в И., Република Турция, не изразява становище по жалбата.

Административен съд – София-град, III отделение, 17 състав, след преценка на събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

На 05.08.2025 г. Ш. Б. е подал в Генералното консулство на Република България в И. заявление за издаване на виза за дългосрочно пребиваване тип „D“, по което е образувана преписка с № IST25022846V. В заявлението е посочена цел на пътуването „работа“, като е индивидуализиран работодател на територията на Република България – „МОУР ТРАНСПОРТ“ ЕООД (M. TRANSPORT Ltd.), ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място], [улица]. Посочен е и адрес за планирано пребиваване в България в [населено място].

В хода на визовото производство е проведена съгласувателна процедура по компетентност.

На 24.10.2025 г. завеждащ Консулската служба в Генералното консулство на Република България в И. е издал отказ за издаване на виза № IST25022846V, обективиран в стандартния формуляр за уведомяване за основанията за отказ. Като правни основания във формуляра са посочени чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 ЗЧРБ. В допълнителните бележки към отказа са изложени фактически съображения в смисъл, че при преглед и проверка на документите е прието, че документът за съдимост е с изтекъл срок на валидност, че кандидатът няма регистрирано пътуване до/през Република България, което било отчетено във връзка с възможността да е подписал лично трудов договор, както и че са констатирани несъответствия между подписи, положени в представения предварителен трудов договор и подписа в паспорта на кандидата, поради което са формирани изводи за опит за реализиране на схема за получаване на виза „D“ и разрешение за пребиваване с цел миграция към други държави.

По делото са представени материали от Държавна агенция "Национална сигурност" (ДАНС), обособени в отделен класифициран том при спазване изискванията на Закона за защита на класифицираната информация, както и писмо на Дирекция „Миграция“ на МВР от 05.01.2026 г., от което се установява, че жалбоподателят е подал заявление за продължително пребиваване на основание чл. 24и ЗЧРБ, че след положително становище на Агенцията по заетостта е изпратено уведомително писмо до упълномощен представител на работодателя с копие до дирекция „К. отношения“ в МВНР във връзка с предприемане на действия по подаване на заявление за издаване на виза „D“, както и че в хипотезите по чл. 30, ал. 4 от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим решението за издаване на виза се взема в срок от 20 календарни дни след съгласуване само с ДАНС.

При така установеното от фактическа страна, от правна страна съдът приема следното:

Жалбата е процесуално допустима. Подадена е от адресат на индивидуален административен акт и в срока по чл. 149, ал. 1 АПК. Съгласно чл. 10а, ал. 4 ЗЧРБ отказите за издаване на визи по чл. 9а, ал. 2, т. 4 ЗЧРБ по правило не подлежат на съдебно оспорване, освен когато лицето твърди засягане на основни права и свободи по Европейската конвенция за правата на човека. В случая в жалбата са наведени такива твърдения (вкл. относими към правото на труд и ефективни средства за защита), поради което е налице законовото изключение за съдебен контрол.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Оспореният отказ е издаден от компетентен орган по смисъла на чл. 9г, ал. 1 ЗЧРБ, във връзка с чл. 34, ал. 3 и ал. 5 от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим (НУРИВОВР) – завеждащ Консулската служба в Генерално консулство на Република България в И., Република Турция, оправомощен съгласно приложените по делото заповеди - Заповед № 95-00-26/16.01.2025 г. на министъра на външните работи и Заповед №6/13.02.2025 г. на

генералния консул на Република България в И..

Актът е обективиран в писмена форма върху стандартен формуляр по Приложение № 7 към НУРИВОВР. Нормата на чл. 34 НУРИВОВР изисква при отказ да се състави формуляр по образец, в който да бъдат отразени мотивите за отказа чрез посочване на основанието и фактическите съображения, като не се вписват данни, засягащи интересите на националната сигурност.

При визи „D“ е предвидено и съгласуване със специализираните органи по ред, уреден в Инструкцията № КОВ-04-02-351/15.08.2013 г. за условията и реда за съгласуване на заявленията за издаване на визи. Специално за хипотезите, при които заявлението за виза е подадено на основание чл. 24и ЗЧРБ, Инструкцията предвижда съкратен модел на съгласуване, при който решението се взема след съгласуване само с ДАНС, а срокът за произнасяне по чл. 30, ал. 4 от Наредбата е 20 календарни дни след съгласуването. Съгласно чл. 20, ал. 3 от същата инструкция, при наличие на отрицателно становище и при наличие на някое от основанията по чл. 10, ал. 1 ЗЧРБ визовият орган отказва издаването на визата. Същевременно, по силата на чл. 41, ал. 1, т. 2 ЗДАНС ДАНС осъществява контролна дейност във връзка с пребиваването на чужденци, включително чрез становища по визови и пребивавателни производства, като защитената цел е националната сигурност и интересите на държавата, в рамките на законовите задачи и дефиниции за заплахата, включително по чл. 4, ал. 1 ЗДАНС. При визовите откази подзаконовата уредба допуска съображения, засягащи националната сигурност, да не се изписват в отказа, но това не отменя необходимостта от минимум допустими фактически мотиви, които да показват индивидуална преценка и да позволяват проверка дали приложената правна норма е относимо и правилно употребена.

Отделно, практиката последователно приема, че становището на ДАНС не подлежи на самостоятелен съдебен контрол, тъй като има характеристиките на акт по чл. 21, ал. 5 АПК, а законосъобразността му се преценява при оспорване на крайния акт, като водещо в тази насока е Решение № 8151/13.06.2014 г. по адм. д. № 4656/2014 г. на ВАС, VII отделение. По аргумент от това решение, макар издателят на отказа да не разполага с възможност да контролира законосъобразността на становището, дължим е съдебен контрол върху фактическите и правни основания на крайния отказ, за да се гарантира ефективната защита на засегнатото лице. Тази логика кореспондира и с подхода, възприет в практиката на ЕСПЧ относно възможността националният съд да извърши преценка и когато са налице данни от орган по националната сигурност, включително чрез класифицирана информация, без да се компрометира защитата на тайната. В този смисъл е и принципът за ефективна защита по чл. 13 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи.

В конкретния случай правните основания на отказа са чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 ЗЧРБ.

Съгласно чл. 10, ал. 1, т. 17 ЗЧРБ виза се отказва, когато чужденецът не докаже достоверно целта и условията на заявеното пребиваване или транзитно преминаване, или летищен транзит.

Съгласно чл. 10, ал. 1, т. 23 ЗЧРБ виза се отказва, когато чужденецът е представил документ с невярно съдържание или е декларирал неверни данни.

Това са различни хипотези: т. 17 е свързана с доказателствената обезпеченост и достоверността на заявената цел/условия, а т. 23 изисква установяване на конкретна неистинност на документ/данни (невярно съдържание или неверни декларации). Именно поради различния им фактически състав органът е длъжен да посочи ясно кои факти попадат под едната или другата хипотеза. Отказът не изпълнява това изискване. В него се съдържат няколко фрази, които остават на равнище предположение и не са индивидуализирани чрез конкретни доказателствени източници. Посочено е несъответствие на подписи между трудов договор и паспорт, но не е

посочено какъв вид проверка е извършена и какъв е резултатът, нито са изложени конкретни факти, от които да се направи проверим извод за „невярно съдържание“ или „неверни данни“ по т. 23. Отделно, твърдението, че жалбоподателят няма регистрирано пътуване до/през Република България и затова не би могъл да подпише договор „лично“, не е свързано логически със законовите състави на т. 17 и т. 23. Подписването на трудов договор или предварителен трудов договор не е правно и фактическо действие, което по необходимост предполага физическо присъствие на територията на Република България. Практически и правно възможно е подписване извън страната, размяна на подписани екземпляри, подписване пред работодателя чрез представителство или други допустими способи според приложимото трудово и облигационно право. Следователно липсата на предходно пътуване не доказва нито недостоверност на целта „работа“, нито недостоверност на условията на престоя, а още по-малко доказва „невярно съдържание“ или „неверни данни“. Този мотив, както е изложен, остава на равнището на предположение. Накрая, изразът „основателни предположения“ за схема и миграция към ЕС е изцяло общ и не съдържа индивидуализирани данни за конкретното лице и конкретното заявление. Тази мотивировка е недостатъчна и по критерия на специалния режим за визите.

Подзаконовата уредба допуска съображения, свързани с националната сигурност, да не се изписват в отказа, но това не отменя задължението за фактическа основа, която да позволи да се провери дали е направена индивидуална преценка и дали е приложена правилната правна норма. Практиката на административните съдилища приема, че дори при наличието на класифицирани материали, органът следва да мотивира отказа в допустим обем, а съдът проверява дали наличните данни действително обосновават правните основания, без да възпроизвежда класифицираното съдържание.

Наред с порока във формата, съдът намира, че са налице и съществени нарушения на административнопроизводствените правила, изразяващи се в неизясняване на релевантните факти и необсъждане на наличните доказателства в тяхната съвкупност, в противоречие с чл. 35 АПК.

По делото безспорно е установено, че паралелно с визовото производство е развита процедура по режима за заетост и пребиваване с цел работа – чл. 24и ЗЧРБ, по която е налично положително становище от Агенцията по заетостта и е изпратено уведомление до работодателя във връзка с предприемане на действия за визата. Тези обстоятелства не „гарантират“ автоматично издаване на виза, но са релевантни за преценката по т. 17, тъй като представляват институционална проверка на реалността на заявената цел „работа“, на работодателя и на условията за достъп до пазара на труда. Когато държавата вече е извършила част от контрола през компетентни органи в рамките на нормативно уредена процедура, визовият орган дължи особено прецизно и индивидуализирано обяснение защо въпреки това приема, че целта и условията не са „достоверно доказани“ или че са налице „неверни данни“. Оспореният отказ не съдържа обсъждане на тези доказателства и не показва да е извършена съпоставка между заявената цел и наличния административен контекст, което представлява нарушение на служебното начало.

По отношение на твърдението за „изтекъл срок на валидност“ на свидетелство за съдимост, същото не покрива само по себе си хипотезата на т. 17. Точка 17 е свързана с недоказаност на целта и условията на пребиваването, а не с формална преценка за актуалност на отделен документ, още повече когато липсва нормативно установен общ срок на „валидност“ на свидетелството за съдимост в рамките на визовото производство, който да води автоматично до извод за недостоверност на целта „работа“. От доказателствата по делото безспорно се установява още, че същият тип документи са били използвани в предходен етап на процедурата по

трудова миграция/достъп до пазара на труда и са били годни и валидни към момента на представянето им в този етап. Самият факт, че между етапите по обективни причини е изтекъл определен период, не превръща документа в „невярен“ и не доказва недостоверност на целта „работа“. Ако административният орган е счел, че е необходим документ с по-скорошна дата, дължимо е било да укаже представяне на ново свидетелство като допълнително доказателство, а не да извежда от липсата му извод за недоказана цел и условия. Това пряко се отнася и към чл. 35 АПК – вместо изясняване на фактите чрез изискване на допълнителен документ се е преминало към отказ.

По същество, съдът приема, че материалноправните предпоставки по чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 ЗЧРБ не са доказани.

По т. 17 органът следва да установи, че заявителят не е доказал достоверно целта и условията на заявеното пребиваване. В случая от преписката се установява заявена цел „работа“ и наличие на документи, които типично служат за обосноваване на тази цел, включително данни за работодателя и институционални действия по режима за достъп до пазара на труда. Отказът не съдържа анализ защо тези документи не доказват целта и условията, нито какви конкретни противоречия или липси са констатирани. Общото твърдение за „схема“ и за липса на пътуване до България не е равнозначно на доказателствен дефицит по т. 17 и не обосновава извод, че условията на престоя не са достоверно доказани, особено при положение че виза „D“ за работа е именно инструментът, чрез който кандидатът следва да влезе в страната, за да започне законно пребиваване и работа. В случая органът не е изложил конкретни и проверими факти кои елементи на целта или условията са останали недоказани и защо представените документи не се кредитират.

По т. 23 органът следва да установи конкретно, че е представен документ с невярно съдържание. Посочената хипотеза изисква ясна фактическа конкретизация – в кой документ, кое точно съдържание е невярно или коя декларация е невярна, въз основа на каква проверка. В настоящия отказ подобна конкретизация липсва. Самото твърдение за „несъответствие на подписи“ не е достатъчно, ако не се посочи как е извършено сравнение, какъв е източникът на сравнителния материал и защо това води до извод за „невярно съдържание“ на документ, а не до необходимост от допълнително изясняване. При липса на конкретизация т. 23 остава недоказана.

Следва да се отчете, че по делото е представен класифициран том от ДАНС, като съдържанието на класифицираната информация не може да се възпроизвежда в публичния съдебен акт. В конкретния случай съдът приема, че от данните, съдържащи се в класифицирания том, не може да се изведе годна и достатъчна фактическа основа, която да обоснове материалноправните предпоставки на чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 ЗЧРБ по отношение на жалбоподателя. Този подход е съответен на съдебната практика, която допуска съдът да извърши контрол за наличие/липса на фактическа основа и при наличие на класифицирани материали, без да разкрива съдържанието им. Следователно, класифицираният том не „поправя“ липсата на мотиви и недоказаността на основанията в отказния формуляр, нито обосновава самостоятелно наличие на т. 17 или т. 23. Изводът за недоказаност се подкрепя и от правилото на чл. 170, ал. 1 АПК, съгласно което в производството по оспорване административният орган следва да установи съществуването на фактическите основания, посочени в акта, и спазването на законовите изисквания при издаването му. В случая органът не е установил по надлежен начин конкретните факти, които изпълват съставите на т. 17 и т. 23, нито е изложил мотиви, позволяващи да се проследи логическият път от доказателствата до правните изводи.

Законодателната цел на режима за виза „D“ и на режима за достъп до пазара на труда е да се осигури законен и контролиран ред за влизане и пребиваване с цел работа, при едновременно

гарантиране на обществения ред и миграционния контрол. Отказ, който не е индивидуално мотивиран и не е основан на доказани факти по т. 17 и т. 23, не съответства на тази цел, защото превръща визовото производство в препятствие, основано на предположения, вместо в контрол, основан на проверими данни. При наличие на проведени административни действия по чл. 24и ЗЧРБ и при липса на доказани основания за отказ, постановяването на отказ без конкретни мотиви излиза извън необходимото за постигане на легитимната цел и представлява несъразмерно средство, което не е съобразено с целта на закона .

При тези съображения съдът приема, че оспореният отказ е незаконосъобразен поради нарушение на изискването за мотивираност и форма, допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, неправилно приложение на материалния закон и несъответствие с целта на закона, поради което следва да бъде отменен. С оглед естеството на акта и необходимостта от нова преценка от компетентния орган, преписката следва да бъде върната за ново произнасяне.

С оглед изхода на спора и на основание чл. 143, ал. 1 АПК на жалбоподателя следва да се присъдят направените по делото разноски съобразно представените доказателства, а именно платена държавна такса в размер на 5,11 евро.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 и чл. 173, ал. 2 АПК, Административен съд – София-град, III отделение, 17 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Отказ за издаване на виза № IST25022846V от 24.10.2025 г. на завеждащ Консулската служба в Генералното консулство на Република България в И., Република Турция, издаден по заявление от 05.08.2025 г. за издаване на виза за дългосрочно пребиваване тип „D“.

ИЗПРАЩА преписката на завеждащ Консулската служба в Генералното консулство на Република България в И., Република Турция, за ново произнасяне по заявлението от 05.08.2025 г. на Ш. Б. (S. В.).

ОСЪЖДА Министерството на външните работи на Република България, [населено място], „А. Ж.“ № 2 да заплати на Ш. Б. (S. В.), [дата на раждане] , гражданин на Република Турция, сторените по делото разноски в размер на 5,11 евро (пет евро и единнадесет евроцента).

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Решението да се съобщи на страните на основание чл. 138, ал. 3 АПК.

СЪДИЯ: